

Vergaderjaar 1996–1997

25 000 X

Vaststelling van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 1997

Nr. 96

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 22 juli 1997

De vaste commissie voor Defensie¹ heeft een aantal vragen voorgelegd aan de staatssecretaris van Defensie over diens brief van 11 juni 1997 inzake de verwervingsvoorbereidingsfase van het project nachtzicht- en laserdoelaaanstralingsapparatuur voor de F-16 (25 000 X, nr. 84).

De staatssecretaris heeft deze vragen beantwoord bij brief van 21 juli 1997.

Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van commissie,
Korthals

De griffier van de commissie,
Teunissen

¹ Samenstelling:

Leden: Mateman (CDA), Wolters (CDA), Korthals (VVD), voorzitter, Weisglas (VVD), H. Vos (PvdA), Van den Berg (SGP), Van Traa (PvdA), Van Gelder (PvdA), Van de Camp (CDA), Zijlstra (PvdA), Hillen (CDA), Valk (PvdA), Sipkes (GroenLinks), Van Hoof (VVD), Hoekema (D66), ondervoorzitter, Leerkes (U55+), De Koning (D66), Hessing (VVD), Van den Bos (D66), Van Ardenne-van der Hoeven (CDA), Verkerk (AOV), Van Waning (D66), Sterk (PvdA), Van den Doel (VVD) en vacature CD.
Plv. leden: Terpstra (CDA), Beinema (CDA), Van Rey (VVD), Van Heemskerck Pillis-Duvekot (VVD), Dijkman (PvdA), Van Middelkoop (GPV), Houda (PvdA), Middel (PvdA), Mulder-van Dam (CDA), Van Gijzel (PvdA), Verhagen (CDA), Woltjer (PvdA), Rosenmöller (GroenLinks), Hoogervorst (VVD), Ter Veer (D66), Stellingwerf (RPF), Visser-van Doorn (CDA), Blaauw (VVD), Scheltema-de Nie (D66), Van der Hoeven (CDA), Van Wingerden (AOV), Roethof (D66), Rehwinkel (PvdA), Keur (VVD) en Marijnissen (SP).

1

Is inmiddels bekend welke keuze Denemarken en Noorwegen hebben gemaakt m.b.t. de aanschaf van nachtzicht- en laserdoelaanstralingsapparatuur? Zo ja, wilt u zich dan inzetten voor een zo laag mogelijke kostprijs van de aan te schaffen apparatuur door nauwe onderlinge afstemming van de Deens/Noorse behoefte enerzijds en de Nederlandse behoefte anderzijds? Zo nee, wilt u zich dan inzetten om deze informatie te verkrijgen?

Denemarken en Noorwegen hebben nog geen keuze gemaakt over de aanschaf van nachtzicht- en laserdoelaanstralingsapparatuur. De Deense Luchtmacht zal naar verwachting niet voor eind 1998 een keuze maken. De Noorse Luchtmacht zal de keuze mede laten afhangen van de beslissing over de vervanger van de Noorse F-5 vliegtuigen. Die beslissing wordt in 1999 verwacht.

2

Hoe is te verklaren dat Rafaël zich uit het project heeft teruggetrokken? Zijn er door de Koninklijke Luchtmacht in enigerlei vorm signalen gegeven dat men vanwege overwegingen van betrouwbaarheid en continuïteit vanaf het begin een voorkeur had voor levering door de firma Lockheed?

Rafaël heeft zich om haar moverende redenen teruggetrokken. Het keuzeproces is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, waarbij alle firma's op gelijke wijze zijn behandeld.

3

Hoe verhoudt de mededeling in de brief dat de apparatuur van Rafaël nog «in ontwikkeling» is zich ermee dat deze apparatuur reeds geleverd is aan Duitsland ten behoeve van het Tornadoproject? Wordt de term «in ontwikkeling» hiermee niet erg ver opgerekt? Wat zijn de ervaringen in Duitsland met het systeem?

Omdat de Duitse Tornado is voorzien van een terreinvolgradar betreft de Duitse behoefte – in tegenstelling tot de Nederlandse – alleen laserdoelaanstralingsapparatuur. Duitsland heeft voorts nog drie pre-productie uitvoeringen van de Litening aangeschaft voor een certificatie- en integratieprogramma met de Tornado. Dit programma en de verdere ontwikkeling van Litening verlopen parallel. Systemen voor operationeel gebruik zijn nog niet aangeschaft. Er is nog geen sprake van gebruikerservaringen.

4

Welke resultaten behaalde de Rafaël bij de testvluchten?

Gelet op het commercieel vertrouwelijke karakter van de testresultaten kunnen hierover in het openbaar geen mededelingen worden gedaan.

5

Welke alternatieven voor Lockheed Martin zijn er voor wat betreft de opdracht van de integratie van de te selecteren systemen met de F-16? Waarom is meteen voor Lockheed gekozen?

Aanvankelijk is ervan uitgegaan dat de integratie van de te selecteren systemen met de F-16 zou geschieden bij de fabrikanten van de nachtzicht- en laserdoelaanstralingsapparatuur. De Verenigde Staten wilden echter de export van de daarvoor benodigde gegevens van de F-16 niet toestaan. De Amerikaanse firma Lockheed Martin Tactical Aircraft Systems (LMTAS) heeft de integrale verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het F-16 wapensysteem, inclusief de ontwikkeling van

de vliegtuigsoftware. Daarom is ervoor gekozen dit bedrijf de integratie te laten uitvoeren.

6

Welke complicaties zijn er bij de integratie van de Amerikaanse en Britse systemen?

Het Britse systeem voor nachtzicht en het Amerikaanse systeem voor laserdoelbaarstraling moeten beide worden geïntegreerd met het F-16 wapensysteem. De risico's hiervan worden in beide gevallen gering geacht en complicaties worden niet voorzien.

7

Heeft GEC-Marconi ook een laserdoelbaarstralingssysteem aangeboden?

Hoewel het Tiald-laserdoelbaarstralingssysteem van GEC-Marconi in de voorstudie-/studiefase (Kamerstuk 24 400, X, nr. 66) was geselecteerd, heeft de fabrikant dit systeem in de verwervingsvoorbereidingsfase niet aangeboden.

8

Heeft de omstandigheid dat samenwerking op het gebied van opleiding, training en logistiek mogelijk is met de Verenigde Staten en Groot-Brittannië invloed gehad op het laten vallen van Rafaël?

Neen. Zie overigens het antwoord op vraag 2.

9

Welke effecten kunnen het koersverloop van het Britse pond en de Amerikaanse dollar ten opzichte van de plankoers hebben op de financiële projectomvang?

Om budgettaire effecten van koersschommelingen in de begroting tot een minimum te beperken, worden verplichtingen in buitenlandse valuta conform de vigerende regelgeving voor het grootste deel afgedekt door termijnvaluta-aankopen. Omwille van de benodigde flexibiliteit wordt het overige deel van het project niet afgedekt met termijnvaluta. Verschillen tussen (termijn)valutakoersen en plankoers zullen evenredig doorwerken in de financiële projectomvang.